

Krisztus király vasárnap

1Kor 15,20–26

Ádám-Krisztus

²⁰De Krisztus feltámadt a halálból elsőként a halottak közül. ²¹Mivel egy ember idézte elő a halált, a halottak is egy ember révén támadnak fel. ²²Amint ugyanis Ádámban mindenki meghal, úgy Krisztusban mindenki életre is kel. Mindenki, amikor sorra kerül: ²³először Krisztus, majd az ő eljövetelekor mindnyájan, akik Krisztushoz tartoznak. ²⁴Azután következik a vég, amikor is (Krisztus) átadja az Istennek, az Atyának az uralmat, miután minden felsőbbséget, hatalmat és erőt megsemmisített. ²⁵Addig kell ugyanis uralkodnia, amíg ellenségeit mind lába alá nem veti. ²⁶Utolsó ellenségként a halál semmisül meg, hiszen „mindent lába alá vetett”.

Az Újszövetségben több alkalommal találkozunk Ádám és Krisztus-párhuzamba állításával. A római levélben is hasonló gondolatmenettel találkozunk (Róm 5,12–19). Lukács evangéliumának gyermekségtörténetében Jézus családfáját Ádámg vezet vissza (Lk 3,23–38), mivel ez a pogánykeresztények számára írt evangélium. Jézust úgy tünteti fel mint az egész emberiség megváltóját. Ezzel szemben Máté evangéliumában, amely a zsidókeresztényeknek íródott, megváltójuk családfáját Ábrahámg vezet vissza, jelezvén, hogy Jézus a zsidó vallási fejlődés beteljesítője.

Ádámot az evangélista egyfajta embertípusként szemléli, mint ahogy a Tórában (1Mózes, 3.f) a bűnbeesés történetének főszereplői, az összü-lők, az emberiség reprezentánsai. Bűnbeesésük magyarázat a földön lévő minden rosszra. A teológiai irányú bibliai őstörténet a világtörténelmet, és benne a zsidó választott nép történetét, alapvetően úgy írja le, hogy abban a bűn és az Istennel megromlott viszony jelentős szerepet játszik. A bibliai szemléletmód szerint az emberiség fejlődésének a legfontosabb része az egyén és a közösség Istenhez fűződő viszonyának fejlődése vagy romlása. Ennek a viszonynak az alakulásával áll kapcsolatban az emberiség jólétének fejlődése vagy pusztulásának előrehaladása. Ádám és bűne példaértékű az utókor számára. Az emberiség megteremt a maga autonóm világát, amely figyelmen kívül hagyja az Isten morális utasításait és a világ egyéb törvényszerűségeit. Az egész ószövetségi történet, Mózes tíz parancsával és a próféták erkölcsi és vallási kritikájával, ennek az autonómiának a pusztító jellegét akarja korrigálni.

Jézussal egy új embertípus jelent meg, aki tökéletes harmóniában él az Istennel, képes teljes egészségében elutasítani a bűnt és szembeszállni a démoni kísértésekkel is. Jézus radikálisan elutasította a bűn minden szellemi támadását, a hatalom, a hírnév és a gazdagság kísértéseit, és az isteni ideák képviseléséért váltalta a fájdalmat, az árulást és a halált is. Ezzel teremtette meg az új emberideált és lett az emberiség igazi királya.

A fejlődés bibliai értelmét régen feledésre ítélte a mai gondolkodás. A fejlődés fogalmát a társadalmi, a jóléti, a technikai és a tudományos fejlődésre vetít ki, és azt hirdeti, hogy ezek viszik előre az emberi történelmet. Az emberi ideák, a helyes és helytelen, az erkölcsös és az erkölcstelen kategóriái pedig állandóan változnak. Manapság azt hirdetik, hogy nincs állandó erkölcsi kategória, hanem minden az adott helyzetben a hasznosságtól függ.

Az emberek nem bizonyos filozófiai rendszerek alapján viselkednek, hanem pillanatnyi benyomásaik alapján. Az emberi mintákat nem a bibliai történetek adják, hanem a médiában lejátszott filmek virtuális világából előlépő hősök és bűnösök. Akarva-akaratlanul ezek közül választunk magunkat királyokat és királynőket, attól függően, hogy viselkedésük mennyire tetszik nekünk. Az általunk szimpatikusnak ítélt hősöket akaratlanul is követjük, ruhájukat, hajviseletüket, gesztusaikat átvesszük, szófordulataikat használjuk. A virtuális világok kitalált szereplőinek lelki habitusa szép csendesen átvándorol a mi lelkünkbe is. Az pedig, hogy a krisztusi hősöket vagy az emberi hősöket választjuk-e, az lelki fejlődésünk vagy romlásunk eredménye. A lélek titka, hogy kit választunk. Leszünk Ádám bűnének folytatói vagy Krisztus megváltásának tevékeny részesei, akik testükben egészítik ki mindazt, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik az egyház és az emberiség javára.